

De Minister voor rechtsbescherming
Sander Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

17 december 2019

Betreft: publieksconsultatie mbt Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het beperken van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen bij geweld tegen personen met een publieke taak (uitbreiding taakstrafverbod)

Geachte heer Dekker,

Geweld tegen mensen met een publieke taak is onaanvaardbaar. Dat we alles op alles moeten zetten om dit te stoppen, dat zijn we helemaal met u eens...

Van onze politieagenten, handhavers, brandweermensen, verpleegkundigen en wie dan ook die namens ons allemaal een taak uitvoert blijf je af. En als je dat dan toch doet moet je snel worden gepakt en moet er recht worden gedaan. Recht aan het slachtoffer, recht aan de samenleving en recht aan de dader. We moeten zorgen dat dit proces ervoor zorgt dat ze allemaal herstellen: dat de slachtoffers en hun dierbaren geholpen worden met het verwerken en hun leven weer oppakken. Zonder angst, zonder wrok, zonder gevoel van machteloosheid. Dat de samenleving ziet dat we dit niet ongestraft voorbij laten gaan. En dat de dader berouw toont, schade aan het slachtoffer en de samenleving vergoedt en dat de kans op herhaling zo klein mogelijk wordt gemaakt. Wie dit gedaan heeft moet op het rechte pad worden gezet zodat het niet nog een keer gebeurt.

Samenleving en personen met een publieke taak hebben nu vaak niet het gevoel dat dit gebeurt. Het is dus goed dat u als wetgever daar wat aan wil doen.

...maar dit wetsvoorstel maakt het probleem niet kleiner, terwijl we weten wat beter werkt.

Het is geen stap vooruit, het is 3 stappen achteruit. Er zal geen agent of zorgverlener minder door worden mishandeld. Er zal geen slachtoffer van geweld of diens kinderen beter van slapen. Er zal geen dader meer mee op het rechte pad geholpen worden gezet en het niet nog een keer doen. Er zal geen rechter geholpen zijn bij diens taakuitoefening. Terwijl het wel een heleboel kapot maakt en terwijl we weten welke interventies wel werken.

1. Het is niet effectief

Het is niet effectief om geweld tegen mensen met een publieke taak te voorkomen. Iemand met een publieke taak sla je niet. Dat weet je. Of daar nou een taakstraf, gevangenisstraf of de doodstraf op staat. Niemand zal,

voor er een was over diens ogen trekt, deze afweging maken: "ik wil nu heel graag slaan, en als ik daarvoor een taakstraf krijg is dat prima. Maar als ik gevangenisstraf krijg doe ik het niet." Zo werkt het niet. Deze maatregel is bedoeld als afschrikking maar zo werkt het niet.

1. Het is niet effectief om mensen op het rechte pad te krijgen. Als de gevangenis een soort magische wasstraat was, waar mensen gewelddadig en agressief ingaan en als engeltjes naar buiten komen, zou dit een geweldige maatregel zijn. Maar zo werkt het niet. De gevangenis maakt in veel gevallen de problemen van mensen erger. Ze gaan er in als dader, bij vrijlating voelen ze zich slachtoffer. Detentie leidt vaak tot baan-, relatie- en woningverlies, . Door alle detentieschade helpen we mensen niet op het rechte pad, maar duwen we ze er nog verder vanaf. Een gevangenisstraf van enkele weken is te kort om echt iets aan mensen hun problemen te doen, maar lang genoeg om ze meer problemen te geven.
2. het is niet effectief om de schade aan de samenleving te herstellen. Met deze maatregel duperen we de samenleving dubbel. Eerst worden onze functionarissen mishandeld. En daarna gaan we 200 euro per dag uitgeven om iemand een beetje te laten tafeltennissen om verder van het rechte pad te raken. Laat mensen die de samenleving iets hebben aangedaan, juist iets voor de samenleving terugdoen. Er is zoveel dat moet gebeuren: parken die moeten worden onderhouden, ouderen van koffie voorzien, straten geveegd. En dat doen ze nu juist niet.

2. Het geeft rechters minder gereedschap, terwijl ze juist meer zouden moeten krijgen

1. Is een gevangenisstraf dan nooit een goede maatregel bij deze delicten? De rechter kijkt naar de situatie, dader, delict. Weegt belangen en strafdoelen tegen elkaar af. En beslist dan. Hoe voller de gereedschapskist van de rechter, hoe beter deze in staat is om recht te doen. Om maatwerk te leveren. Dat kan een taakstraf zijn, dat kan een gevangenisstraf zijn. Met deze maatregel ontnemen we een stuk gereedschap uit de gereedschapskist van de rechter.
2. Als de kachel gemaakt moet worden, moet er soms een harde klap op worden gegeven. En soms een boutje aangedraaid. Een goede loodgieter kan dat beoordelen en kiest het juiste instrument. Met dit wetsvoorstel halen we de tang uit de tas van de loodgieter en geven deze alleen een sloophamer.

3. Het schoffelt taakstraffen onderuit

1. Dit voorstel geeft het signaal af dat een taakstraf geen volwaardige straf is. Het versterkt de misvatting dat 'twee weken schoffelen een lachertje is'. "Als je een agent slaat krijg je een echte straf, als je gewoon iemand slaat krijg je een nep-straf"

Maak van een taakstraf echt een herstelproces

In plaats daarvan weten we heel goed welke interventies het doel van deze maatregel wel dichterbij brengen: Een goed herstelrechtelijk proces, iets waarmee de Tweede Kamer al bezig is.

1. Zet dader en slachtoffer onder leiding van een mediator bij elkaar aan tafel en laat ze samen bepalen wat nodig is om het onrecht van het slachtoffer ongedaan te maken en te zorgen dat iemand op het rechte pad komt. Dat is maatwerk per geval. Een rechter beoordeelt de uitkomst of het voldoende is voor de samenleving.
2. Een taakstraf kan daar een heel nuttig onderdeel van zijn. Laat iemand die een politieman heeft geslagen een paar weken de politieauto's blinkend schoonpoetsen. Laat iemand die een ambulanceverpleegkundige heeft gehinderd een tijdje rolstoelen duwen in het ziekenhuis. Laat iemand die een handhaver heeft bespuugd een paar weken zorgen dat er altijd verse koffie en zelfgebakken taart in hun kantine staat. Dat draagt veel meer bij aan boetedoening, genoegdoening en verzoening, dat doet echt wat voor het herstel van slachtoffer, samenleving en daders. Dan levert de straf ons als samenleving wat op. En verkloot iemand deze kans om het goed te maken? Laat er dan het gevang zijn als ultieme stok achter de deur. Dit zal zeker niet in alle gevallen een goed idee zijn, maar het moet tenminste een optie zijn.
3. Een klacht van hulpverleners is dat de geleden schade – bijvoorbeeld medische kosten en arbeidsongeschiktheid – niet goed wordt vergoed. Een gevangenisstraf zorgt er niet voor dat een slachtoffer meer krijgt, terwijl de maatschappelijke kosten enorm zijn. Als er de mogelijkheid is dat daders door een taakstraf te doen geld kunnen verdienen dat naar het slachtoffer gaat, snijdt het mes aan twee kanten: de dader doet een straf waarvan deze weet dat deze naar het slachtoffer gaat, en het slachtoffer krijgt een vergoeding waarvan deze weet dat de dader er voor gewerkt heeft. Terwijl het de belastingbetaler hetzelfde kost. Als je echt iets aan de problemen wilt doen kunt u terugdenken aan de aanpak van dronken automobilisten van een aantal jaren geleden toen we er met zijn allen helemaal klaar mee waren dat onschuldige mensen, vaak kinderen, door dronken automobilisten werden doodgereden. Mensen werden weliswaar in de gevangenis geplaatst, maar moesten daar verplicht een programma volgen waarin ze niet alleen doordrongen werden van de gevolgen van hun daden, maar er ook aandacht was voor de oorzaken van hun gedrag. In feite werken de echte zware maatregelen zoals TBS, ISD en voor mensen na huiselijk geweld ook op die manier: het is gedwongen en het richt zich op je gedrag en de oorzaken daarvan. En in veel gevallen wordt de omgeving en het netwerk bij de behandeling betrokken. Ervaringsdeskundigen, slachtoffers en omstanders kunnen uiteraard een belangrijke rol in het programma spelen. Wij zijn overtuigd dat een verplicht programma waarin je naar jezelf moet kijken veel vervelender en confronterender is dan een gevangenisstraf waarin de samenleving/overheid je opnieuw onverschillig op afstand zet. En jijzelf gewoon op dezelfde criminele voet verder kunt gaan. Veel

vervelender, maar ook veel effectiever, mits met oprechte aandacht en betrokkenheid uitgevoerd door degenen die de mensen begeleiden.

Maak beleid met het hoofd, niet met de onderbuik.

Als uit onderzoek was gebleken dat deze maatregel bij zou dragen aan afschrikking herstel en voorkomen van recidive zouden wij het toejuichen. Maar dat is niet het geval. Er is geen enkel onderzoek gedaan. En er is geen deskundige te vinden die kan uitleggen hoe dit bijdraagt. De raadgever voor deze maatregel is niet het verstand, niet de wetenschap, niet common sense, maar de onderbuik.

Dit past in een gevaarlijke trend van domme, contra-productieve maatregelen.

Na de inkorting van de VI en meer van ondoordachte maatregelen is dit de zoveelste maatregel die tegen het verstand in wordt genomen. Mensen willen dat onze samenleving veiliger wordt. Terecht. En dus moeten we beleid voeren dat goed werkt, geen beleid dat goed klinkt maar juist het tegenovergestelde bereikt. Dit voorstel is niet alleen symboolpolitiek. Het is opgeefpolitiek. De taak van de politiek is om verstandige besluiten te nemen. Als er een probleem is, onderzoek je wat werkt en maak je beleid dat het probleem kleiner maakt. Dit heeft daar niks mee te maken. Het maakt het probleem niet kleiner maar creëert juist nieuwe problemen. Dit voorstel is niet stoer, dit is niet de problemen aanpakken, dit is niet daadkrachtig. Het is onverstandig beleid. Dat het probleem groter maakt, niet kleiner.

Als je iets niet kunt uitleggen, moet je het leren uitleggen en niet je oren laten hangen

“Ja maar we krijgen het niet uitgelegd”. Een echte leider laat zijn oren daar niet naar hangen, maar doet het juiste. Goed bestuur is niet het verkeerde doen omdat je het goede niet kunt uitleggen, maar het goede doen en daar pal voor staan.

Kortom: wees dapper en trek dit voorstel in en vervang het door het wetsvoorstel: herstelrecht voor slachtoffers van geweld. Daarmee helpt u mensen echt en doet u echt wat aan dit probleem.